

INFORMAȚIE

Cu privire la executarea prevederilor Deciziei Consiliului Municipal Bălți nr. nr. 2/47 din 28.03.2024 ”Cu privire la aprobarea Programului municipal de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024-2027”

Perioada de raportare: anul 2024

Cu cifre alarmante și factori de risc specifici în creștere, mun. Bălți, se confruntă cu o prezență semnificativă a bolilor netransmisibile (în continuare BNT), care afectează sănătatea populației, în ansamblu.

Conform datelor statistice pentru anul 2024, BNT reprezintă o parte semnificativă a morbidității în municipiul Bălți, responsabilă de 91% din totalul cazurilor de boală.

Dintre aceste BNT, cea mai predominantă este boala hipertensivă, care reprezintă 48% din totalul cazurilor înregistrate, diabetul zaharat are o cotă de 13%, în timp ce tumorile maligne au o rată de 10%.

Trebuie subliniat faptul că tulburările de sănătate mentală și comportament sunt, de asemenea, semnificativ reprezentate în statisticile de sănătate care fac parte din lista BNT prioritare, atingând cota alarmantă pentru sănătatea populației din municipiu de 9% (vezi diagrama).

Programul Municipal de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024-2027 (în continuare Program) are drept scop de a reduce povara medicală, socială și economică.

Pentru realizarea scopului menționat, Programul și-a propus spre implementare următoarele obiective:

1. Consolidarea mecanismului de coordonare și implementarea de politici informate de evidențe în diferite sectoare pentru a accelera răspunsul municipal pentru prevenirea și controlul BNT.
2. Prevenirea BNT și reducerea factorilor de risc comportamentali și a celor prezenți în mediu prin crearea mediilor propice promovării sănătății.
3. Consolidarea capacităților sistemului de sănătate pentru conduita integrată a BNT și a factorilor de risc ai acestora.

Activitățile, care au fost întreprinse pe parcursul anului 2024 în municipiul Bălți, s-au desfășurat în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 129 din 15.03.2023 ” Cu privire la aprobarea Programului național de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare în Republica Moldova

pentru anii 2023-2027”, Deciziei Consiliului municipal Bălți nr. 2/47 din 28.03.2024 ”Cu privire la aprobarea Programului municipal de prevenire și control al bolilor netransmisibile prioritare pentru anii 2024-2027”.

Pe parcursul anului, în municipiul Bălți, a fost pus accentul pe informarea și conștientizarea cetățenilor privind promovarea modului sănătos de viață, întru ameliorarea/fortificarea sănătății populației, precum și în vederea diminuării prejudiciilor sociale și economice.

Întru realizarea obiectivelor Programului, la nivel municipal au fost întreprinse un ansamblu de acțiuni, în scopul reducerii morbidității populației mun. Bălți, la vârstele țintă prin BNT, conform tabelului.

Tabel: Acțiuni realizate privind prevenirea și controlul BNT pentru anul 2024

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
<p>Elaborarea proiectelor privind coordonarea și implementarea acțiunilor de prevenire și control al BNT</p>	<p>De către Direcția sănătate a fost elaborat și implementat Proiectul ”Prevenirea și depistarea precoce a Diabetului Zaharat în teritoriul mun. Bălți”, cu suportul și aportul inclusiv financiar al Proiectului ”Viața Sănătoasă” susținut de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare . Proiectul respectiv s-a desfășurat în perioada aprilie - septembrie 2024, coordonatorul acestuia fiind Neghin Anna, specialistă principală a Direcției sănătate.</p> <p>Analizând principalii factori de risc (comportamentali, fiziologici, genetici), ne-am propus ca Obiectiv de bază : reducerea factorilor de risc comportamentali în grupul de vârstă 30-69 ani în prevenția DZ.</p> <p>Conceptul Proiectului fiind ameliorarea stării de sănătate a populației municipiului prin Diabet Zaharat, îmbunătățirea cunoștințelor în domeniul profilaxiei și diagnosticării precoce a diabetului, sporirea accesului și echității la serviciile medicale de calitate; asigurarea receptivității și conlucrării diferitor sectoare la problemele de sănătate legate de BNT. Scopul activităților promovate în cadrul proiectului au fost îndreptate spre micșorare riscului prin: controlul greutății, combaterea sedentarismului, promovarea activității fizice, dietă bogată în fibre, legume, fructe și săracă în produse animaliere, sistarea fumatului, consumul abuziv de alcool, evitarea stresului ș.a.</p> <p>Ca urmare a campaniilor informaționale desfășurate, ne-am propus majorarea procentului populației generale ce identifică corect factorii de risc în apariția diabetului zaharat și metodele de prevenire a acestuia.</p>	<p>IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, Centrul Sănătate Publică Bălți, Direcția Cultură, Direcția Învățământ Tineret și Sport</p>
<p>Sporirea capacităților managerilor din sistemul de sănătate și a altor sectoare relevante pentru identificarea necesităților, planificarea,</p>	<p>Pe parcursul anului 2024 de către Direcția sănătate au fost organizate și promovate 3 instruirii, la care au participat 38 de actori, și anume:</p> <p>✓ În perioada 21-23 februarie 2024 de către Direcția Sănătate a fost organizat atelierul de instruire ”Sănătate în toate politicile”, în cadrul căruia s-a discutat despre bazele conceptuale moderne ale sănătății publice, sistemul de sănătate și indicatorii demografici, precum și</p>	<p>IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, Centrul Sănătate Publică Bălți, Direcția Cultură, Direcția Învățământ Tineret și Sport, Proiectul ”Viața Sănătoasă”, A.O. ”Uniunea</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
<p>implementarea și evaluarea acțiunilor de promovare a sănătății și prevenire a BNT</p>	<p>prevenirea și controlul bolilor netransmisibile. În acest scop a fost elaborată și coordonată de către Direcția sănătate, Dispoziția primarului mun. Bălți nr.59 din 16.02.2024.</p> <p>✓ La data de 15.03.2024, în incinta primăriei mun. Bălți, bir. 334, a avut loc Ședința de lucru privind prevenirea bolilor netransmisibile. La ședință s-a discutat despre cum poate fi redusă morbiditatea prin diabet zaharat în rândul populației mun. Bălți și s-a definitivat Planul de acțiuni privind prevenirea bolilor netransmisibile, elaborat în baza profilului de sănătate.</p> <p>✓ La data de 28 iunie 2024, s-a organizat și desfășurat atelierul de formare „Introducere în Asistența/Îngrijire Integrată”, pentru echipele municipale și din comunitatea pilot, reprezentanții asistenței medicale primare, sănătății publice, asistenței sociale, autorității publice locale și serviciilor publice deconcentrate din mun. Bălți, care urmează să fie implicați în implementarea modelelor de asistență comunitară integrată pentru persoanele cu boli netransmisibile și necesități complexe, în colaborare și cu suportul Proiectului „Viață Sănătoasă: reducerea poverii bolilor netransmisibile”.</p> <p>Scopul acestui atelier a fost consolidarea cunoștințelor pentru aplicarea abordării OMS privind asistența integrată centrată pe persoană pentru factorii de decizie și profesioniștii din domeniile de asistență medicală primară, sănătate publică, asistența socială și autoritate publică locală din raionale și comunitățile pilot ale proiectului care urmează să implementeze modele de prestare a serviciilor de asistență medicală și socială într-un mod integrat. Temele care s-au abordat în cadrul atelierului au fost următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introducerea în asistență integrată, concepte teoretice și elemente de bază; - Formarea unei viziuni pentru asistența integrată și cooperarea intersectorială în BNT; - Prezentarea conceptului modelelor de asistență integrată dezvoltate în cadrul proiectului „Viață Sănătoasă” și pregătirea pentru implementare. 	<p>pentru Echitate și Sănătate”, Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest</p>
<p>Dezvoltarea, aprobarea și revizuirea odată la 5 ani a profilului de sănătate.</p>	<p>Pe parcursul anului 2024, în scopul aprobării Profilului de Sănătate a mun. Bălți, de către Direcția sănătate a fost acordat suport logistic, în ceea ce privește acumularea de date statistice și stocarea acestora conform necesităților. În acest scop au fost expediate demersuri în adresa diverselor instituții publice conform competențelor. Adăugător, persoana responsabilă din cadrul Direcției sănătate, a luat parte la ședințele</p>	<p>IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, Centrul Sănătate Publică Bălți, Proiectul ”Viața Sănătoasă”</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
<p>Profilul elaborat</p>	<p>grupului de lucru privind elaborarea profilurilor de sănătate în mun. Bălți, care au avut loc la data de 27.02.2024, 15.03.2024, 17.04.2024, 25.04.2024, 04.07.2024, 09.07.2024. La etapa actuală Profilul de Sănătate a mun. Bălți este la etapa editării.</p>	
<p>Fortificarea capacităților echipelor multidisciplinare în realizarea acțiunilor integrate la nivel local privind acordarea serviciilor de prevenire, monitorizare și suport de durată a persoanelor cu BNT și necesități complexe prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea și selectarea formatorilor locali (medici de familie, psihologi) - Procurarea și dotarea cabinetelor pentru instruriri cu consumabile - Organizarea instruirilor persoanelor din grupul de risc - Identificarea participanților pentru sesiunile informative (conform listelor de la medicul de familie și asistența socială) - Identificarea spațiului prietenos și conformabil pentru promovarea sesiunilor informative - Motivarea participanților la sesiunile informative să se implice în activitățile pentru populația generală. 	<p>În scopul realizării activității propuse, de către Direcția sănătate de comun cu partenerii Proiectul "Viața Sănătoasă", au fost identificați doi formatori din cadrul IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", dna Lina Osoianu, psihologă (specialistă Cabinetul educație pentru sănătate), și dna Margareta Vacarciuc, asistentă medicală (Cabinetul educație pentru sănătate).</p> <p>Complementar, cu susținerea financiară a Proiectului "Viața Sănătoasă", au fost procurate 10 tonometre, 10 glucometre și 3000 teste, fiind repartizate în cele 6 Centre de Sănătate din mun. Bălți, partea financiară constituind 25,000 lei.</p> <p>Adăugător, au fost identificate 206 persoane din grupul țintă, persoane cu risc de dezvoltare a diabetului zaharat, care au participat la sesiuni de instruire.</p> <p>Pe parcursul lunii iunie 2024 au fost realizate 10 sesiuni informative "Reducerea riscului de dezvoltare a bolilor netransmisibile (BNT)":</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 04 iunie – Centrul de Sănătate nr.1, 16 participanți din care 2 bărbați și 14 femei; ✓ 05 iunie – Centrul de Sănătate nr.1, 17 participanți, toate femei; ✓ 12 iunie - Centrul de Sănătate nr.2, 21 participanți, 3 bărbați și 18 femei; ✓ 14 iunie - Centrul de Sănătate nr.3, 23 participanți, 1 bărbat și 22 femei; ✓ 18 iunie - Centrul de Sănătate nr.4, 21 participanți, 5 bărbați și 16 femei; ✓ 19 iunie - Centrul de Sănătate nr.5, 22 participanți, 6 bărbați și 16 femei; ✓ 21 iunie - Centrul de Sănătate nr.5, 20 participanți, 6 bărbați și 14 femei; ✓ 25 iunie - Centrul de Sănătate nr.6, 19 participanți, 3 bărbați și 16 femei; ✓ 26 iunie – OMF Sadovoie, 25 participanți, toate femei; ✓ 27 iunie – OMF Elizaveta, 22 participanți, 3 bărbați și 19 femei. <p>Total au fost instruite 206 persoane, de vârstă 35-55 ani, dintre care 29</p>	<p>IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Proiectul "Viața Sănătoasă"</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
	<p>bărbați (14%) și 177 femei (86%).</p> <p>Toți participanții au fost activi și au manifestat un interes sporit de subiectele discutate în cadrul sesiunii, adresau multe întrebări și exemple personale a bunelor practici de sporire a calității sănătății. Unica dificultate a fost motivarea bărbaților de a participa la aceste activități, motivând prin lipsa timpului liber sau unuia au delegat soțiile să participe la activitate.</p>	
Consolidarea capacităților resurselor umane în domeniul social	În scopul sporirii gradului de informare a populației social vulnerabile privind prevenirea și reducerea riscului de apariție a BNT, precum și a promovării modului sănătos de viață, au fost instruiți 6 asistenți sociali comunitari din cadrul Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord-Nord-Vest.	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Agenția Teritorială de Asistență Socială Nord-Nord-Vest
Editarea materialelor informative	<p>Cu suportul financiar (5000 lei) al Proiectului "Viață Sănătoasă", au fost editate 8978 materiale informative atât în limba de stat cât și în limba rusă, acestea având drept scop sporirea gradului de informare a populației generale privind prevenirea și reducerea riscului de apariție a BNT. Tematica pliantelor respective fiind următoarea:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ "Obezitatea risc pentru viață"; ✓ "Hipertensiunea arterială"; ✓ "Diabet zaharat tip 2"; ✓ "Alimentația Sănătoasă"; ✓ "Mișcarea e viața"; ✓ "Cum poți preveni apariția complicațiilor cronice ale DZ"; ✓ "Autocontrolul și automonitorizarea glicemiei"; ✓ Poster "Piramida Alimentației". 	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Centrul Sănătate Publică Bălți, Proiectul "Viața Sănătoasă"
Realizarea campaniilor de comunicare și sesiunilor informative întru reducerea factorilor de risc a BNT și promovarea unui mod de viață sănătos	<p>Pe parcursul anului 2024, în scopul informării și sensibilizării cetățenilor mun. Bălți, privind promovarea modului sănătos de viață au fost organizate și promovate 5 campanii de comunicare și o sesiune informativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ziua Mondială a Sănătății – 7 aprilie 2024. <p>În acest context, de către Direcția sănătate, a fost elaborată și coordonată Dispoziția primarului mun. Bălți nr. 121 din 05.04.2024, conform căreia la data de 07.08.2024, în 5 locații importante din mun. Bălți: Piața Independenței (havuzul central), Cartierul Dacia (magazinul Kaufland), Cartierul 8 (stația "Voshod"), Autogara (magazinul Local), Gara de Nord (suarul în apropierea pieții), au fost instalate corturi cu efectuarea screeningului medical gratuit a masei corporale, măsurarea glicemiei și</p>	Direcția Cultură, Direcția Învățământ Tineret și Sport, Direcția Relații cu Publicul, IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Centrul Sănătate Publică Bălți, Colegiul de Medicină Bălți, Proiectul "Viața Sănătoasă", A.O. "Uniunea pentru Echitate și Sănătate", A.O. Protecție Infinită, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ATIS,

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
	<p>tensiunii arteriale, dar și desfășurate activități de informare, sensibilizare și promovare a modului sănătos de viață. Iar în data de 08.04.2024, în incinta Primăriei mun. Bălți, bir. 101, a fost o organizată și promovată ziua donării voluntare și neremunerate a sângelui și a componentelor sanguine.</p> <p>Adăugător, de către Direcția sănătate au fost perfectate și remise demersuri în adresa ÎS "Calea Ferată din Moldova", Kaufland SRL, STROYLUX SRL, cu solicitarea oferirii unui spațiu pe teritoriul ce le aparțin, cu scopul instalării corturilor.</p> <p>➤ Ziua Sportivului și a Mișcării Olimpice – 15 mai 2024.</p> <p>În scopul bunei desfășurări a campaniei de comunicare, de către Direcția sănătate a fost coordonată dispoziția primarului nr. 164 din 03.05.2024.</p> <p>În cadrul activității a fost instalat un cort pe Piața Independenței 1, cu efectuarea screeningului medical gratuit a masei corporale, măsurarea glicemiei și tensiunii arteriale, dar și desfășurate activități de informare, sensibilizare și promovare a modului sănătos de viață, și acordarea primului ajutor medical la necesitate.</p> <p>➤ Ziua Internațională a Tineretului – 12 august 2024.</p> <p>În scopul interacționării, infirmării și sensibilizării tinerilor, precum și a cetățenilor mun. Bălți privind importanța promovării modului sănătos de viață, de către Direcția sănătate a fost coordonată dispoziția primarului mun. Bălți nr. 315 din 07.08.2024.</p> <p>Adăugător, a fost instalat un cort cu efectuarea screeningului medical (măsurarea glicemiei și tensiunii arteriale) dar și desfășurate activități de informare, sensibilizare și promovare a modului sănătos de viață.</p> <p>➤ Festivalul "Bunica și Bunelul Fest", ediția a VII-a – 21 septembrie 2024.</p> <p>Pentru o bună desfășurarea a evenimentului, a fost coordonată dispoziția primarului mun. Bălți nr. 349 din 06.09.2024.</p> <p>În cadrul acțiunii au fost instalate trei corturi pe Piața Vasile Alexandri, cu efectuarea screeningului medical (măsurarea glicemiei și tensiunii arteriale, acordarea primului ajutor medical la necesitate), precum și realizarea activităților de informare, sensibilizare și promovare a modului sănătos de viață.</p> <p>➤ Săptămâna Globală de acțiuni în boli netransmisibile – 18 octombrie 2024.</p> <p>În acest context, de către Direcția sănătate a fost elaborată și coordonată dispoziția primarului mun. Bălți nr. 413 din 16.10.2024.</p>	<p>Centrul de Resurse pentru Adolescenți și Tineret „CRAT”, Centrul Narcologic ADOMED, A.O. Zdorovii Gorod, A.O. Crucea Roșie, Voluntarii Primăriei mun. Bălți, SRL "Gelibert" sponsori, SRL "StroyLux", SRL "Kaufland", care au acordat spațiile pentru buna desfășurare a evenimentului și desigur mass-media locale, care sau oferit să mediatizeze activitățile.</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
	<p>Complementar, a fost instalat punctul mobil pe Piața V.Alexandri (în apropierea Havuzului), pentru informarea populației privitor la promovarea modului sănătos de viață și testarea doritorilor la glicemie, TA, măsurări antropometrice, însoțite de sfaturi pentru îmbunătățirea stilului de viață.</p> <p>De menționat, că tuturor doritorilor de a lua parte la acțiunile promovate în cadrul campaniilor de comunicare, li s-a acordat apă potabilă precum și fructul sănătății (mărul).</p> <p>Totodată, la data de 26.06.2024, în incinta IMSP „Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, a avut loc Sesiunea de informare destinată femeilor, cu scopul de a sensibiliza și educa comunitățile locale despre metodele de prevenire a cancerului de col uterin, cu indemnul „Păstrează sănătatea! Fă testul citologic!”. În cadrul sesiunii s-a pus accent pe creșterea conștientizării asupra importanței prevenirii cancerului de col uterin și promovarea accesului gratuit la servicii de screening și vaccinare anti-HPV.</p>	
<p>Organizarea și desfășurarea zilelor și săptămânilor mondiale și naționale în domeniul sănătății.</p>	<p>Dat fiind faptul că BNT sunt în mare parte determinate de stilul de viață și comportamente nesănătoase, în scopul sensibilizării populației mun. Bălți privind măsurile de prevenire, depistare precoce și reducerea factorilor de risc comportamentali de către Direcția sănătate pe parcursul anului au fost perfectate următoarele comunicate de presă, cu ulterioara plasare a acestora pe rețelele oficiale de socializare a Primăriei mun. Bălți.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ 21-27 aprilie 2024 Săptămâna Europeană a Imunizărilor cu genericul ”Vaccinarea protejează garanțiile”; ✓ Ziua Mondială a Sănătății – 7 aprilie 2024, cu genericul ”Sănătatea mea, dreptul meu”; ✓ Luna de conștientizare a cancerului de piele 01-31 mai 2024. Conștientizarea cancerului de piele începe cu TINE! Luna aceasta promovăm, conștientizăm și sensibilizăm folosind mesajul principal: „Cancerul de piele este grav!”; ✓ 31 mai 2024 Ziua Mondială fără Tutun cu genericul ”Protejarea copiilor de indiferența industriei tutunului”; ✓ 7 iunie 2024 Ziua Mondială a Siguranței Alimentare cu genericul ” Siguranța alimentară: pregătiți-vă pentru imprevizibil”; ✓ Atenție! Ambrozia înfloreste! ✓ Săptămâna Mondială a Alimentației la Sân 1-7 august; ✓ Ziua Internațională de conștientizare a Spectrului Tulburărilor 	<p>Direcția sănătate, Direcția Serviciul de Presă, Centrul Sănătate Publică Bălți, Colegiul de Medicină Bălți</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
	<p>Alcoolice Fetale (STAF) - 9 septembrie 2024;</p> <p>✓ Ziua Mondială a Siguranței Pacienților –17 septembrie 2024, cu sloganul ”Un diagnostic corect înseamnă siguranță”;</p> <p>✓ Săptămâna Națională pentru combaterea intoxicațiilor acute exogene cu substanțe chimice – 23-29 septembrie 2024, cu genericul ”Substanțele chimice potențial toxice: gestionarea cu responsabilitate”;</p> <p>✓ Ziua Mondială a Inimii –29 septembrie 2024, cu tema” Folosește inima pentru acțiune”;</p> <p>✓ Luna de conștientizare a cancerului la sân 1-30 octombrie 2024 cu tema”Nimeni nu ar trebui să se confrunte cu cancerul la sân”;</p> <p>✓ Săptămâna Globală de acțiuni în boli netransmisibile 15-22 octombrie cu genericul”E timpul să fii lider”;</p> <p>✓ Ziua Mondială a Diabetului Zaharat – 14 noiembrie 2024. În acest scop de către Direcția sănătate a fost perfectată dispoziția primarului mun. Bălți nr. 446 din 11.11.2024 ”Cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunilor consacrate Zilei Mondiale a Diabetului Zaharat – 14 noiembrie 2024 ”.</p> <p>Totodată, în perioada 11.03.2024-17.03.2024 s-a desfășurat săptămâna consacrată Zilei Internaționale a Somnului cu genericul ”Ai grijă de sănătatea ta”, în cadrul căreia au fost desfășurate următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Conferința științifico-practică a elevilor ”Modul sănătos de viață – pilonul principal al sănătății”; ➤ Concursul posterilor ”Ai grijă de sănătatea ta!”. <p>Adăugător, la data de 28.04.2024 pe Piața Vasile Alexandri, s-a promovat marșul dedicat Zilei Mondiale a Sănătății.</p> <p>În perioada 13.05.2024 – 17.05.2024, a derulat săptămâna consacrată Zilei Internaționale a Asistenților medicali cu genericul ”Nursele o voce de lider pentru o lume sănătoasă...”, în cadrul căreia au fost promovate respectivele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Masa rotundă ”Promovarea modului sănătos de viață”; ➤ Concursul pliantelor: ”Eroi în halate albe”. 	

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
<p>Alfabetizarea și informarea populației referitor la reducerea factorilor de risc a BNT și promovarea unui mod de viață sănătos. Promovarea acțiunilor comunitare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informarea populației mun. Bălți despre MSV • Distribuire de materiale informative • Screening medical (măsurarea masei corporale, măsurarea glicemiei și tensiunii arteriale) • Realizarea foto cu mesaje de sănătate • Realizarea interviu privind motivarea practicării unui stil sănătos de viață • Evenimente culturale și festive organizate • Evenimente sportive organizate și petrecute 	<p>De menționat că, în cadrul campaniilor de comunicare, stipulate anterior, au fost alfabetizate și informate 5807 de persoane a municipiului. Din care la screening medical gratuit a masei corporale, măsurarea glicemiei și tensiunii arteriale, au luat parte 1030 persoane. Totodată, au fost distribuite 8978 de materiale informative cu tematica promovării modului sănătos de viață și prevenția timpurie a BNT. În scopul atragerii unui public mai larg la problema BNT, au fost realizate și mediatizate 9 interviuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ziua Mondială a Sănătății – 2024, Sănătatea mea dreptul meu, TVBALTI.MD (https://youtu.be/); ➤ Ziua Mondială a Sănătății, Teleradio Moldova; ➤ 8 апреля в Бельцкой примэрии по случаю Всемирного дня здоровья организовали мероприятие по добровольной и бесплатной сдаче донорской крови и ее компонентов, Бельцы Онлайн; ➤ Ziua Sportivului și a Mișcării Olimpice în mun. Bălți, TVBALTI.MD, (https://www.youtube.com/watch); ➤ Tineretul-pentru un stil sănătos de viață, TVBALTI.MD; ➤ Следят ли бельчане за своим здоровьем: Видео опрос СП, Ziarul СП; ➤ Primăria municipiului Bălți a organizat un eveniment de donare voluntară și neremunerată a sângelui și a componentelor sanguine; ➤ В примэрии Бельц добровольцы сдавали кровь, Ziarul СП; ➤ La 15 mai 2024 în mun. Bălți s-a desfășurat sărbătoarea sportivă „Ziua Sportivului și a Mișcării Olimpice”, Primăria mun. Bălți; <p>Cît privește evenimentele culturale și festive organizate în scopul sensibilizării promovării unui mod sănătos de viață, putem enumera următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ La data de 15.02.2024, în cadrul Serviciul de educație nonformală ”Secretele sănătății”, s-a desfășurat sesiunea informativ-cognitivă cu tematica ”Bunele practici de îngrijire a cavității bucale”, în incinta bibliotecii municipale ”E. Coșeriu”, str. Independenței, 36; ✓ La data de 21.03.2024 s-a desfășurat sesiunea informativ-cognitivă pe subiectul ”Stilul garderobei mele”, în incinta bibliotecii municipale ”E. Coșeriu”; ✓ La data de 03.04.2024, s-a promovat program distractiv-sportiv dedicat Zilei Mondiale a Sănătății: ”Не лечись! Оздоровись! Или здоров по собственному желанию”, Casa de Cultură ”Flacăra”, str. Calea Ieșilor, 156; 	<p>Direcția Cultură, Direcția Învățământ Tineret și Sport, Direcția Relații cu Publicul, IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”, Centrul Sănătate Publică Bălți, Colegiul de Medicină Bălți, Proiectul ”Viața Sănătoasă”, Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ATIS, Centrul Narcologic ADOMED, A.O. Crucea Roșie</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
	<ul style="list-style-type: none"> ✓ La data de 17.04.2024, în cadrul Serviciul de educație nonformală "Picii la bibliotecă ", a avut loc sesiunea informativ-cognitivă "Inima – motor veșnic" (biblioteca municipală "E. Coșeriu", Pușkin, 34); ✓ La data de 18.04.2024, în cadrul Serviciul de educație nonformală "Secretele sănătății", a derulat sesiunea informativ-cognitivă "Minte sănătoasă în corp sănătos", (biblioteca municipală "E. Coșeriu", str. Independenței, 36); ✓ La data de 19.09.2024, în cadrul Serviciul de educație nonformală "Să menținem comunitatea la orice vârstă", a avut loc sesiunea informativ-cognitivă "Viața activă. Rețete pentru sănătate", (biblioteca municipală "E. Coșeriu", Filiala nr. 3, str. Timireazev, 4); ✓ La data de 15.10.2024, în cadrul Serviciul de educație nonformală, s-a promovat ora de divertisment cu tematica "Cu spumă acoperite, mâinile parcă-s vrăjite", consacrată Zilei Mondiale a spălatului pe mâini. 	
<p>Informarea și consilierea copiilor, adolescenților și tinerilor privind promovarea sănătății și reducerea comportamentelor de risc (consumul de tutun, alcool, droguri, alimentație sănătoasă, activitate fizică etc.), inclusiv prin programe de educație de la egal la egal realizate de voluntarii centrelor de sănătate prietenoase tinerilor, centrelor de tineret, etc.</p>	<p>O populație sănătoasă este o populație, în primul rând, informată. Conștientizarea importanței prevenției bolilor și adoptării unor comportamente sănătoase trebuie să înceapă de la cele mai fragede vârste. Sănătatea tinerei generații este o prioritate. În acest scop, pe parcursul anului 2024, în rândul copiilor, adolescenților și tinerilor au fost promovate activități informative de promovarea a stilului sănătos de viață.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ La data de 20.03.2024, în incinta Centrului de sănătate nr. 1, bir. 409, a derulat workshop-ul "Igiene orală la copii și tehnica periajului pe dinți". ✓ În perioada 20.03.2024-25.03.2024, s-au organizat sesiuni de informare cu tematica "Igiena orală. Perierea corectă a cavității bucale" cu copiii claselor I-IV, din Școala Primară "Spiridon Vangheli", nr.21 m. Bălți, la care au participat în jur de 350 de elevi. Copiii au primit cadou câte un set pentru îngrijirea cavității bucale, oferite de Farmacia Familiei. ✓ La data de 7-8 aprilie, s-au promovat sesiuni informative, în cadrul L.T. "M. Eminescu și L.T. "L. Blaga", cu participarea a 270 de elevi, la care s-a discutat importanța sănătății orale la copii și a alimentației corecte. ✓ La data de 26.06.2024, au fost organizate o serie de activități educative și recreative pentru copiii care se odihnesc activ în Tabără de vară "Olimpieț" mun. Bălți. Împreună cu aceștea s-a discutat despre importanța unui stil de viață sănătos și ferit de pericolele drogurilor. ✓ La data de 26.07.2024, a fost promovat un atelier pentru adolescenți, la 	<p>Direcția Învățământ Tineret și Sport, IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ATIS, A.O. "Casmed", Farmacia Familiei SRL</p>

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
	care s-a pus accentul pentru un viitor fără fumat, și consecințele nocive ale acestuia asupra integrității sistemului imunitar al omului, în special la vârsta adolescentă.	
Emisiuni TV local (TV Nord, Nord News)	<p>În scopul sensibilizării publicului larg privind promovarea modului sănătos de viață au derulat 3 emisiuni Tv în mass-media locale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ziua Mondială a Sănătății – 2024 Sănătatea mea dreptul meu, TVBALTI.MD (184 vizualizări); ✓ Ziua Sportivului și a Mișcării Olimpice în mun. Bălți, TVBALTI.MD, (183 vizualizări); ✓ Молодёжь-за здоровый образ жизни, TVBALTI.MD, (203 vizualizări); 	Mass media locale
Realizarea activităților de reducere a consumului de tutun și a expunerii la fum, conform actelor legislative în domeniul controlului tutunului	De către Direcția sănătate a fost perfectat cu ulterioara plasare pe rețelele oficiale ale primăriei, comunicatul de presă: 31 mai 2024 Ziua Mondială fără Tutun cu genericul „Protejarea copiilor de interferența industriei tutunului”.	Direcția Serviciul de Presă
Implimentarea programului de screening al consumului de tutun în instituții de asistență medicală primară conform procedurilor PEN nr. 2	Pe parcursul anului 2024, au fost supuse screening-ului 5417 de persoane în conformitate cu Protocol Clinic Standardizat pentru Medicii de Familie PEN nr. 2.	IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”
Dezvoltarea capacităților resurselor umane din asistența medicală primară, privind prevenirea și supravegherea tulburărilor alcoolice fetale	<p>Cu scopul de a crește gradul de conștientizare la nivel municipal cu privire la pericolele consumului de alcool în timpul sarcinii și impactul devastator pe care îl poate avea asupra fătului în curs de dezvoltare, au fost promovate 2 seminare de instruire, la care au participat 34 de lucrători din cadrul celor 6 Centre de Sănătate, OMF Sadovoe și OMF Elizaveta. Subiectul atins la aceste instruirii, a fost de a atrage o deosebită atenție la doamnele însărcinate care sunt în evidență, subliniind importanța evitării consumului de alcool pe parcursul a celor 9 luni de sarcină. Din motiv că nu există un nivel sigur de consum de alcool în timpul sarcinii, așa că renunțarea totală este cea mai sigură metodă de a proteja viitorul copil și a evita o eventuală mortalitate infantilă.</p> <p>Adăugător, de către Direcția sănătate a fost elaborat și desiminat pe rețelele oficiale ale primăriei comunicatul de presă: ”Ziua Internațională de conștientizare a Spectrului Tulburărilor Alcoolice Fetale (STAF) – 9 septembrie 2024”.</p>	IMSP ”Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți”

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
Mobilizarea și facilitarea persoanelor vîrstnice pentru activități de promovare a îmbătrînirii active	Pentru a onora experiența de viață, inclusiv de a promova îmbătrînirea activă și pozitivă și de a încuraja persoanele în vîrstă să rămână active social a avut loc Festivalul "Bunica și Bunelul Fest", la care au participat în jur de 2000 pe persoane atît a municipiului, cît și oaspeții din alte regiuni ale țării.	A.O. "Casmed", Direcția Relații cu Publicul, Direcția Cultură, Direcția Comerț, IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ATIS, Centrul Sănătate Publică Bălți, Centrul Narcologic ADOMED
Promovarea alăptării exclusive la sân	La data de 25.07.2024 a avut loc evenimentul Caravana Alăptării la care au participat 45 de femei (tinere mămici, doamne însărcinate).	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"
Promovarea alimentației sănătoase în instituții pre/școlare, centre de plasament prin promovarea meselor cu conținut redus de zahăr, sodiu, utilizare de sare iodată etc.	În perioada 26-27.03.2024, s-au realizat sesiuni informaționale cu genericul „APA și sănătatea” cu asistentele medicale școlare și asistentele medicale din instituțiile de educație timpurie. Scopul informării a consta în faptul că apa nu este numai o resursă care o utilizăm, dar și faptul că accesul la apă sigură este un drept fundamental uman și are un aport esențial asupra sănătății.	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți", Direcția Învățământ Tinetet și Sport
Dezvoltarea serviciului de consiliere nutrițională, inclusiv pentru nutriția la nou-născuți, copil mic, mama, în cadrul asistenței medicale primare	Consilierea nutrițională se oferă permanent de către medicul de familie și medic pediatru.	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"
Monitorizarea aplicării protocoalelor pentru a asigura calitatea serviciilor pentru pacienți cu BNT	6 raporte monitorizate	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"
Aplicarea prevederilor Protocolului clinic național „Hipertensiunea arterială la adult” la nivel de asistență medicală primară și spitalicească	Se aplică	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"
Realizarea activităților privind prevenirea și controlul cancerului	Au fost realizate 8316 screening-uri și 550 imunizări HPV	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"
Dezvoltarea continuă a rețelelor de școli pentru pacienții cu BNT (exemplu: "școala pacientului cu HTA", "școala pacientului cu DZ") la nivelul IMSP	Pe parcursul anului au fost promovate discuții profilactice cu 1581 persoane în cadrul rețelei - "Școala pacientului cu HTA". În "Școala pacientului cu DZ", au fost monitorizați – 1363 persoane. De consiliere în cadrul "Școlii mamei și a gravidei" au beneficiat – 421 persoane.	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"
Asigurarea populației din grupurile țintă prestabilite cu programe de screening antrenați în examen	În decursul anului, au fost supuse screeningului – 49434 persoane, din ele: ✓ Diabet zaharat – 30033; ✓ Supraponderarea/obezitate – 1085;	IMSP "Centrul Medicilor de Familie mun. Bălți"

Acțiuni planificate	Acțiuni realizate	Parteneri/Participanți
profilactic (în cancer, BCV, diabet zaharat, supraponderare/obezitate, inclusiv în graviditate, la copii mici și adolescenți etc.)	✓ Cancer – 18316.	
Realizarea instruirilor tematice pentru cadre didactice și specialiști din domeniul sănătății în prevenirea, depistarea precoce, diagnosticul și tratamentul BNT, inclusiv în comunicare și schimbare de comportament	Desfășurarea lecțiilor teoretice, practice și studiul individual în cadrul unităților de curs în conformitate cu Planul de învățământ și orarul stabilit: ✓ Dezvoltarea personală; ✓ Promovarea sănătății; ✓ Supravegherea și controlul BNT. Totodată, s-au desfășurat lecții practice în cadrul Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ATIS.	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor ATIS, Colegiul de Medicină Bălți

Concluzionând cele expuse anterior, de menționat că, este esențial să înțelegem că bolile precum: hipertensiunea arterială, diabetul, tumori maligne și tulburările legate de consumul de alcool sunt strâns legate de factorii de risc și de alegerile noastre de zi cu zi. Într-o societate în continuă evoluție, înțelegerea și abordarea acestor afecțiuni necesită, atât intervenții individuale, cât și eforturi colective. Educația și conștientizarea asupra alegerilor alimentare echilibrate, activității fizice regulate și evitarea consumului excesiv de alcool și fumatului sunt primordiale pentru prevenirea acestor boli.

De asemenea, susținerea și accesul la servicii medicale și de sănătate sunt vitale pentru comunitate. În plus, nu ar trebui subestimați nici factorii sociali și umani care contribuie la apariția acestor boli. Stresul cronic, izolarea socială și lipsa de suport pot afecta sănătatea noastră.

Coordonat:

Irina SERDIUC

ex: Anna NEGHIN, specialistă principală, Direcția Sănătate
tel. 0(231)54606

